

100-PROCENTIG FULLTRÄFF

Svenska XTZ har hela tiden jobbat med att designa och tillverka extremt prisvärda högtalare, och de senaste åren har visat att man inte bara klarar av att bygga budgetprodukter. Detta system, ett handplockat paket för 30 000 kronor, levererar hemmabioljud på ett alldeles sagolikt sätt och kan mycket väl mäta sig med dyrare konkurrenter.

AV MAGNUS FREDHOLM

Ska man komponera ett högtalarsystem att passa i en viss prisklass kan det vara läge att fundera en extra gång på användningsområdet. Och precis så har det gått till denna gång: Jag lät helt enkelt Olle Eliasson på XTZ plocka ihop ett system åt mig, och med begränsningen att prislappen inte fick överskrida 30 000 kronor.

Och eftersom Olle vet att musik är minst lika viktigt som film är för mig blev det ett system med enklare bakhögtalare till förmån för fronthögtalarna, och så en rejäl subbas på det. Han hade kunnat komponera ett mer bioinriktat system genom att köra 99.25 LCR runt om, men golvhögtalare är ofta bra till musik, tycker jag i alla fall.

En annan fördel med de enklare bakhögtalarna är att de kan vägghängas, och när det gäller subbasen tror jag Olle helt enkelt tog den bästa som pengarna räckte till. När det gäller subbasen är det förresten så att den jag testat just har utgått och är på gång att ersättas av 99W12.17, så du som saktar efter detta paket kommer att få ännu något bättre subbaskvalitet.

Bitig bas

Jag börjar den här gången nedifrån, med subbasen som är en gammal bekant, tillika favorit, för mig. Jag testade ett gäng subbaser för knappt tre år sedan, och XTZ 99W12.16 var utan minsta tvekan bäst i det testet.

Mycket och djup bas med för prisklassen förbluffande bra kvalitet, och möjligheter att anpassa basåtergivningen både genom att anpassa portningen med skumgummiproppar och genom eq-brytare på förstärkarpanelen.

Baslådan är rätt stor, rejält tung och lackad i en snygg matt svart finish som inte avslöjar om du råkat glömma att damma någon gång.

En tolvtummsbas påhejad av ett 300-wattssteg fyller på ett förtjänstfullt sätt 25 kvadrat, och som vanligt gäller att det blir ännu bättre om du lägger till ytterligare en subbas.

Enkel surround

Detta systems svagaste länk, eller i alla fall enklaste, hittar vi alltså i surroundkanalerna. Det är en liten låda med enklare element än

Med XTZ:s kontroller finns fantastiska möjligheter att påverka subbasljudet, och att man kan välja mellan högnivå, lågnivå och balanserat för inkoppling är suveränt.

Centern kan bi-ampas, och dessutom anpassas med byglarna vi under fototillfället satte i högtalaringångarna. Du kan med dessa byglar sänka diskanten 2 eller 4 dB, eller höja densamma 3 dB. Utan byglar är det referensnivå på diskanten.

99.36 FLR

Typ: 2,5-vägs golvhögtalare
Känslighet: 88 dB
Impedans: 4-8 ohm
Mått BxHxD: 200x1000x320 mm
Vikt: 25,5 kg
Pris: 16 000 kr/par

99.25 LCR

Typ: 2-vägs stativhögtalare
Känslighet: 88 dB
Impedans: 4-8 ohm
Mått BxHxD: 244x379x352 mm
Vikt: 10,2 kg
Pris: 5 000 kr st

95.22

Typ: 2-vägs vägghögtalare
Känslighet: 88 dB
Impedans: 4-8 ohm
Mått BxHxD: 220x375x130 mm
Vikt: 5,2 kg
Pris: 3 500 kr / par

99W12.16

Typ: Basreflex/sluten
Pris: 4 500 kronor
Bestyckning: 12 tum
F-3 dB uppmätt: 20 Hz
Effekt: 300 W
BxHxD: 35x50x40 cm
Vikt: 30,5 kg
Delningsfilter: 40-250 Hz
Fasjustering: Steglös
Eq: +7 dB vid 25 Hz, +7 dB vid 50 Hz
Lågnivå in/ut: Ja, stereo samt balanserat mono/nej
Högnivå in/ut: Ja/nej

fronthögtalarna, men banddiskanter är ju aldrig fel, och finishen är lika hög som på övriga delar i systemet.

Just 95.22 bör nog inte användas på något annat sätt än hängda på vägg, men vill du ha liknande prestanda på stativ finns 95.24 för samma peng.

Högklassig front

Nu kommer vi till fronten, och de maffiga golvhögtalarna 99.36 FLR, där FLR såklart står för Front Left Right. Och här har vi de mest påkostade enheterna i denna uppställning, med härliga Seas-element till bas och bas/mellanregister, banddiskant och enorma möjligheter att anpassa högtalarens respons till rummet.

Anslutningspanelen på baksidan erbjuder inte bara möjligheter att bi- och tri-ampa, här finns även möjligheter att höja och sänka nivån på banddiskanten respektive basen, vilket ger dig större frihet vid placeringen av dessa golvhögtalare.

99.36 FLR står stadigt tack vare nya alu-utriggare, självklart gängade för gummifötter alternativt spikes, och på undersidan av lådan hittar vi en lucka som ger snabb och enkel tillgång till det mycket ambitiösa delningsfiltret.

Här är den fina stativhögtalaren 99.25 LCR i centerutförande, vilket innebär att banddiskanten är vriden 90 grader för att få horisontell spridning.

Kanske inte mycket att bry sig om precis nu, men skulle något hända är det perfekt att ha så enkel tillgång till filtren.

Högre upp på baksidan finns totalt tre portar, där den översta porten hör till bas/mellanregistrets låda medan de två undre leder in i basens låda. Samtliga portar kommer med skumgummiproppar, och på detta sätt kan du (tillsammans med filterbyglarna) alltså anpassa högtalaren efter rummet på ett mycket förtjänstfullt sätt.

Jag gillade faktiskt samtliga portningsalternativ, men den absoluta musikfavoriten i vårt lyssningsrum blev med den övre och en av de undre portarna pluggad och basnivåbyggingen satt till +3 dB. För film föredrog vi märkligt nog en hjälpluggad låda med basen på 0 dB, så du som skaffar 99.36 har en del trevlig experimentering att göra.

Smidigt klangmatchad

Centern är 99.25 LCR är samma sak som 99.36 fast utan den dedikerade basen. Det innebär att du "bara" har en port att laborera med, och justeringsmöjligheter för diskanten. Just vårt exemplar har, som synes, banddiskanten vriden

De enklare surroundhögtalarna 95.22 skäms inte för sig, klangmatchningen med fronten är bra.

för att funka liggande, något som är mycket viktigt eftersom en banddiskant har minst sagt begränsad spridning i det som ska vara höjlded.

99.25 och 99.36 har, jämfört med de gamla varianterna av dessa högtalare, fått en mängd snygga och praktiska uppdateringar. Fötterna till 99.36 är redan nämnda, och förutom det har de nya FLR och LCR bättre terminaler, magnetfronter och diverse kosmetiskt finlir som högre lackkvalitet och försänkta loggor.

Man har dessutom bytt till en högre mdf-kvalitet, något som inte är direkt märkbart vid en ytlig besiktning men som givetvis är bra för alla som tänker leva länge med sina högtalare.

Härliga upplevelser

Jag skulle kunna skriva massor om konstruktionerna, inställningarna och tänket bakom dessa högtalare, men eftersom ljudet är huvudsaken kliver vi raskt över till hemmabion för lyssning. Fast eftersom systemet var helt nytt när det kom till oss lät jag bion gå ett par helger med film på repetition, så att vi när lyssningen påbörjades hade att göra med ett system som gått över 100 timmar.

Innan lyssningen påbörjas kalibrerar jag systemet noggrant med måttband, dB-mätare och rta, men all tonjustering görs med högtalarna. Processorns YPAO används alltså över huvud taget inte, utan det är HD-ljud rakt av utan annan DSP än nivå och avstånd.

Den första film jag ser i biorummet är för en gångs skull inte Transformers utan Pacific Rim, och den funkar ju för både dunder och brak, dialog och bombastiska ljudmattor.

Den allra första observationen är riktigt intressant, även om det inte är direkt normalt hemmabiobruk: Det går att njuta av film på osedvanligt låg nivå med XTZ:s 99-system! Fronten håller ihop till och med när jag spelar riktigt svagt, och även basen lyckas trycka på exakt rätt mängd lågfrekvent energi trots att volymen är så låg att vi i biofätöljerna kan viska rakt ut och ändå höra varandra. Lika imponerade som ovanligt, även om vi sällan direkt längtar efter nästan-tyst bio.

Nä, dags att gasa! Filmen är fortfarande Pacific Rim men volymen åker upp rejält, och jävlar vad det smäller i fightscenerna! En mycket intressant observation är att de enkla bakhögtalarna (delade vid 70 Hz) inte alls gör bort sig, även om de inte är lika köttiga eller välupplösta

Nyckelhål gör vägghögtalarna lätthängda.

i mellanregistret som 99.36. Tonalt är de dock samma andas barn, och därför funkar det väldigt bra (vi höjer efter lite filmtittande nivån på bakhögtalarna 1,5 dB jämfört med dB-mätarens värde, något vi normalt inte brukar labba med, men här blev det en stor förbättring i överensstämmelsen med resten av systemet).

Subbasen klarar med lätthet att ge oss subbastryck hela vägen ner (ena porten pluggad, båda eq av), och 99.36:ornas stöttande midbas gör att alla robotsmockor blir lite hårdare, lite mer skarpskurna och köttigare än normalt – läckert!

En märklig upplevelse när man testar högtalarsystem är känslan av avstånd till högtalarna. Vissa system upplevs stå väldigt långt borta medan andra känns som om de är alldeles inpå dig. Detta översätter vi ofta till storleken på ljudbubblan, och intressant är att det inte finns något egentligt facit för hur det ska vara, det

handlar mer om hur man som lyssnare vill ha det.

Med detta sagt ger XTZ 99-systemet en något större ljudbubbla än medelbubblan, och allt är också mycket skarpskuret, med mikroexakta placeringar av allt från pratande människor till förbisprutande gruskorn. Stora som små ljud, starka som svaga, ljusa som mörka, allt får plats alldeles oavsett volymrattens läge.

Starka ljud maskerar alltså inte svaga, vilket blir extra tydligt i Transformers: Age Of Extinctions (ja jag vet, den igen!) slutstrid. Det smäller, alla snackar och skriker, det regnar tomhylsor och annat löst, och hela tiden hör man allt, stort som smått. Imponerande, speciellt som detta är ett högtalarsystem för 30 000 kronor.

Musik då? Jo, som jag nämnde tidigare tycker vi att 99.36 FLR låter allra bäst i vårt rum med den övre porten pluggad och en av de undre portarna öppna. Stereoperspektivet är brett, exakt och mycket stabilt. Subbasen gjuter betong i vårt biorumsgolv, och den där känslan av att allt verkligen får plats blir nu ännu tydligare. En akustisk inspelning och man hör hur alla flåsar, hur naglar slår emot gitarrlock, baskaggepedalen gnisslar och sångerskan trummar takten på läret, allt hörs.

Men, och nu kommer det allra finaste, vilken musik vi än spelar är det trots den hörliga detaljeringen och skarpa placeringen ändå helheten som betonas, alltid och hela tiden. Man får anstränga sig för att komma ihåg att lyssna efter enskildheter, för annars åker du blixtnabbt in i musiknjutar-mode!

Prestanda långt över prisklassen

Det är dags att sammanfatta detta XTZ-system, och ska jag göra det kort och koncist blir omdömet att detta är en 100-procentig fullträff! Front-trion levererar långt över systemets prisklass, subbasen går verkligen hela vägen ner, och till och med de enkla surroundhögtalarna hänger med helt ok.

Att priset hamnar under 30 000 kronor är det bara att tacka för, här har vi årets högtalarkap! ■

»Ska jag göra det kort och koncist blir omdömet att detta är en 100-procentig fullträff!«

I botten hittar vi en annan viktig ingrediens: ett filter som är lika snyggt som det är lättåtkomligt.